

Frank Lakiere

GESCHIEDENIS *van de* FOTOGRAFIE

deel 1 : het fotografisch beeld

Over Nicéphore Niépce

Deze Franse uitvinder werd geboren in Chalon-sur-Saône en begon al in 1793 te experimenteren met fotografie samen met zijn broer Claude .

In 1826 slaagde hij erin om de eerste blijvende fotografische opname te maken van de tuin van zijn huis.

Zijn techniek gaat als volgt:

Op een gepolijste tinnen plaat brengt hij eerst een dun laagje bitumen (ook Jodenasfalt genoemd) aan. De plaat wordt hierna belicht in een camera obscura.

De belichtingstijd is minstens 8 uur en dat op een zonnige dag! Door de inwerking van het licht wordt de bitumenlaag hard en onoplosbaar in een mengsel van lavendelolie en lichte petroleum. Door de belichte plaat in deze olie te spoelen wordt de bitumen op de niet-belichte plaatsen weggespoeld en blijft er een beeld over.

Niépce's eerste foto : origineel en kopiën

Over Henry Fox Talbot

William Henry Fox Talbot is filosoof, Egyptoloog, wiskundige, taalkundige, fysicus en fotograaf. Hij krijgt het idee om iets fotografisch vast te leggen tijdens een vakantie aan het Como meer in 1833, waar hij gebruik maakt van zowel de camera obscura als van de camera lucida als hulpmiddelen bij het tekenen.

De camera lucida is een uitvinding van Wollaston waarbij men door een systeem van spiegeltjes op het tekenpapier het beeld dat men wil tekenen geprojecteerd ziet.

Gebruik van de camera lucida

Talbot schrijft in zijn dagboek:

"... de onveranderlijke schoonheid van deze schilderijen der natuur waarvan de glazen lens van de camera een beeld werpt in zijn brandpunt... lieflijke beelden, scheppingen van het moment en gedoemd om vlug te verdwijnen. Het was tijdens dergelijke overpeinzingen dat het idee bij mij opkwam hoe verrukkelijk het zou zijn als deze natuurlijke beelden zichzelf op papier zouden afdrukken en erop gefixeerd zouden blijven."

Over oorlogsfotografie :

Brady toont in zijn galerie foto's van gesneuvelde soldaten bij Antietam en de New York Times schrijft hierover:

"Mr. Bady heeft hier iets gepresteerd dat de vreselijke realiteit en de ernst van de oorlog tot bij ons thuis brengt. Als hij niet de dode lichamen tot op onze drempel of tot in onze straten heeft gelegd, dan heeft hij toch iets zeer gelijkaardig gedaan... Het lijkt eigenaardig dat dezelfde zon die, op de gezichten van de gesneuvelden schijnend, hen blaren bezorgt en van de lichamen alle overeenkomst met de mensheid wegneemt, ook hun trekken op foto heeft vastgelegd en aldus heeft vereeuwigd. Maar zo is het." (22 oct 1862)

"De slag bij Antietam" door Brady

De foto's van de burgeroorlog zijn waardevolle historische documenten, maar ze worden nu ook gewaardeerd voor hun esthetische kwaliteiten. Het is ongelukkig voor Brady dat die foto's al direct na de oorlog aanzien worden als onnodige, zelfs ongepaste herinneringen aan een harde tijd die best zo vlug mogelijk vergeten wordt. Hij verkoopt uiteindelijk veel minder foto's dan verwacht. Brady sterft berooid en verbitterd in een liefdadigheidsinstelling in New York.

Over William Henry Jackson :

Jackson is wellicht een van de kleurrijkste en meest energieke reisfotografen van alle tijden. Tijdens zijn leven is hij al bekend als "de Grote Oude Man van de Nationale Parken" en hij krijgt nog opdrachten wanneer hij al 90 is.

"Yellowstone River" door W.H. Jackson

Wanneer vanaf 1880 de fotografie door het gebruik van de droge platen techniek met minder moeilijkheden gepaard gaat en ook het reizen in de woeste onontgonnen gebieden in de USA gemakkelijker wordt is de grote periode van de Amerikaanse landschapsfotografie voorbij.

Toch zullen de latere generaties, van Ansel Adams tot Mark Klett nog sterk beïnvloed worden door deze pioniers.

Over Edward Sheriff Curtis :

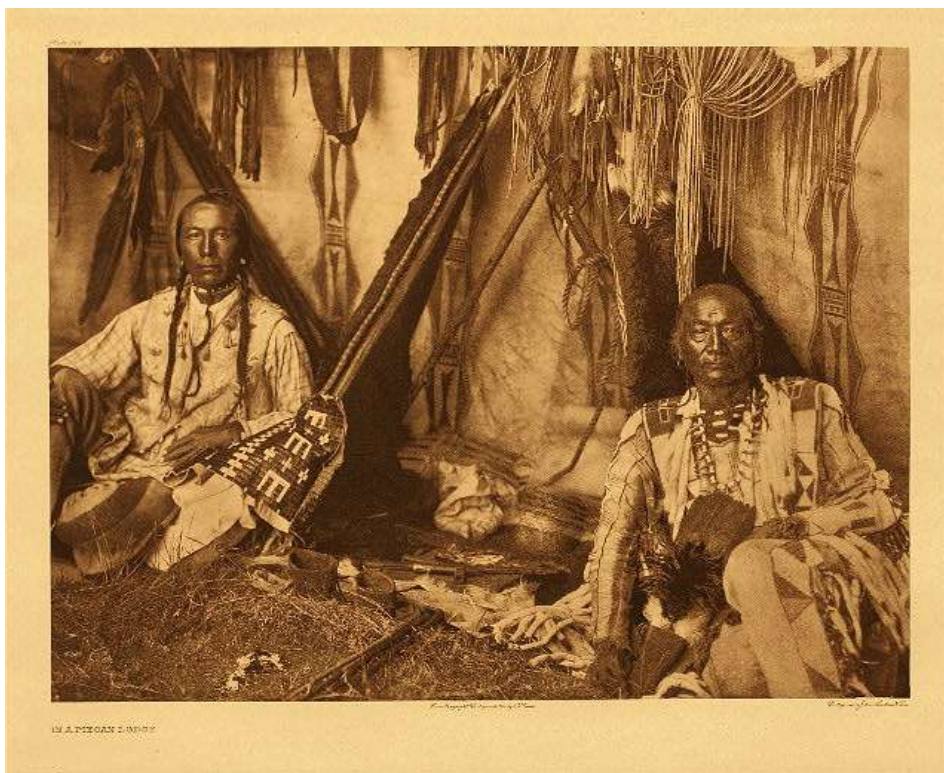
Tijdens dit werk zit de vooruitgang Curtis voortdurend op de hielen. Eerst vindt hij nog stammen die leven zoals honderden jaren voordien, maar op het einde van zijn project zie je Wilbur Peebo, een chef van de Comanches, poseren in hemd en das.

“The North American Indian” is een indrukwekkend maar ook erg controversieel werk. Curtis is een begenadigd fotograaf maar hij heeft zijn foto's zodanig gemanipuleerd en veranderd dat ze uiteindelijk de Indiaanse stammen en hun cultuur stereotyp weergeven.

“Wilbur Peebo , Comanches” (1927)

Curtis toont in zijn foto's de “edele wilde” en de tragiek van een uitservend ras maar hierdoor heeft hij de aandacht afgeleid van de werkelijk zorgwekkende toestand in de reservaten. De Indianen hebben er geen rechten en de vroegere vredesverdragen worden door de federale overheid niet nageleefd. Het is dus zeker een heel moeilijke tijd voor de Indianen maar veel stammen proberen wel om zich aan te passen aan de Westerse cultuur en om hun gewoonten te wijzigen.

Maar Curtis vewijdert uit zijn foto's alles wat naar invloed van de Westerse cultuur verwijst. In de foto “In the Piegan Lodge” wordt een uurwerk dat zich tussen de 2 mannen op de grond bevindt weggeretoucheerd.

Over Alfred Stieglitz :

Over de foto "*Winter-Fifth Avenue*" uit 1892 zegt hij zelf:

" Deze foto is het resultaat van drie uur staan wachten in een stevige winterstorm op 22 februari 1893, wachtend op het juiste moment. Mijn geduld werd beloond. Natuurlijk, er was toch nog een element van geluk in het resultaat, want ik had daar ook uren kunnen staan wachten en toch niet het gewenste beeld bekomen."

Het beeld van Fifth Avenue in de sneeuwstorm is niet alleen een mooi plaatje. Als je die vergelijkt met "The Terminal" (ook in New York en ook in 1892) dan is de foto van de terminal meer een sfeerbeeld en kan de foto van de Fifth Avenue in de winterstorm al enigszins gezien worden als de voorbode van de "straight photography" .

En dit is zeker het geval met zijn meest bekende foto: "*The steerage*" uit 1907.

Over Léonard Misonne :

Hij heeft een voorliefde voor landschappen, voor het boerenleven, voor landelijke beelden, waarover hij zegt:

"De natuur is niet mooi uit zichzelf, maar haar schoonheid hangt af van de verbeeldingskracht van degene die ernaar kijkt."

"Mijn methode bestaat er essentieel in dat ik de effecten van licht en atmosfeer opzoek. Hoe interessant een onderwerp ook mag zijn, het is vanuit artistiek oogpunt zelden zo dat dit op zichzelf voldoende is."

Omwille van zijn naturalistische foto's wordt hij dan ook soms de "Corot van de fotografie" genoemd. (*Jean-Baptiste-Camille Corot 1796-1875 is een van de bekendste Franse landschapsschilders.*)

"Winter" (1906)

Misonne gebruikt laboratoriumtechnieken en manipulaties om de afdruk artistiek te verbeteren. De essentie van de fotografie van Misonne is: *"Het onderwerp is niets, het licht is alles..."*

Misonne is ook heel bijzonder omdat hij heel consequent als picturalist is blijven werken en de evolutie van het medium fotografie niet volgt. Hij is begonnen als picturalist en hij is dat ook gebleven tot aan zijn dood. Gedurende 30 jaar en in meer dan 15.000 negatieven heeft hij vastgehouden aan hetzelfde genre met een herhaling van telkens dezelfde criteria met telkens dezelfde keuzes.

Zijn foto's situeren zich vooral in het gebied tussen Samber en Maas, maar hij fotografeert ook straatsscènes in Brussel en Charleroi.

Over Lewis Hine :

"Jonge arbeidsters in Georgia" door L. Hine

Bij het begin van de Eerste Wereldoorlog heeft Hine al een zekere faam verworven als fotograaf, sociaal werker en hervormer. Hij reist voortdurend, fotografeert en verzamelt informatie en hij beschouwt zijn werk niet alleen als het vaststellen van de toestand op dat moment, maar ook als een historisch document voor de toekomst.

"Kinderarbeid in de koolmijnen"

Over Edward Weston :

In het werk van Weston zijn ook de series naaktstudies zeer belangrijk. In vergelijking met naaktfoto's gemaakt door Stieglitz is er bij Weston iets meer dan het artistieke aspect. De koele en elegante vormen van de naakten (meer dan 100 foto's tussen 1918 en 1945) zijn niet alleen een zoeken naar de perfectie van de vorm maar ze reflecteren ook de erotische en seksuele vragen waar Weston zijn hele leven mee zit.

Vanaf 1938 is Weston financieel onafhankelijk doordat hij een beurs krijgt van de Guggenheim stichting. Hierdoor kan hij zich volledig aan zijn werk wijden en hij maakt in deze periode dan ook het meest persoonlijke werk van zijn hele loopbaan.

Na 1940 begint Weston hinder te ondervinden van de ziekte van Parkinson en hij maakt zijn laatste foto's in 1948. De volgende 10 jaar blijft hij wel nog bezig met fotografie.

Zijn zonen Brett en Cole drukken onder Westons supervisie zijn belangrijkste werken af en zo worden er in totaal van 1000 negatieven 8 sets afgedrukt gemaakt.

In 1952 wordt dan een portfolio met foto's uit zijn volledig oeuvre uitgegeven.

Weston houdt na 1923 gedurende zijn hele verdere leven een dagboek bij. Dit wordt in 1963, drie jaar na zijn dood, gepubliceerd en hierin kunnen we lezen hoe Weston erin slaagt om zijn dagelijkse problemen op financieel, artistiek en emotioneel gebied, te overstijgen en tijdloze beelden te scheppen.

"Naaktstudie" (1927)

"Wit Zand" (1946)

Over August Sander :

Sanders vader was schrijnwerker in de mijnen nabij Keulen en zo werkt August dus ook eerst in de mijnen. In 1892 krijgt hij van zijn oom een 13x18 camera en hij begint in zijn vrije tijd foto's te maken. Algauw wordt hij reizend fotograaf en hij specialiseert zich in architecturale en industriële fotografie.

Samen met Stuckenberg neemt hij een studio over in Linz en in 1903 koopt hij zijn partner uit en hij start de "August Sander Studio".

Hij experimenteert met kleurfotografie en heeft in 1906 een eerste tentoonstelling met 100 foto's.

Maar al gauw verkoopt hij de studio weer en gaat terug naar zijn geboortestreek. Tijdens zijn fotosessies in het Westerwald, waar hij de landelijke bevolking portretteert, komt hij op het idee om een groot werk te maken dat de sociale structuur van het gehele Duitse bevolking zal documenteren. Dit project: "De Mens in de 20ste Eeuw" wordt zijn levenswerk. Het opzet is om in totaal 46 albums met telkens 12 foto's te maken. Sander verdeelt de foto's in groepen: boeren, werklieden, vrouwen, soldaten, artiesten, marginale figuren en dode mensen.

Hij fotografeert de mensen als typische vertegenwoordiger van hun groep. Op deze manier geven deze portretten een beeld dat meer is dan een cliché.

Jonge boeren (1914)

Stenendrager (1928)

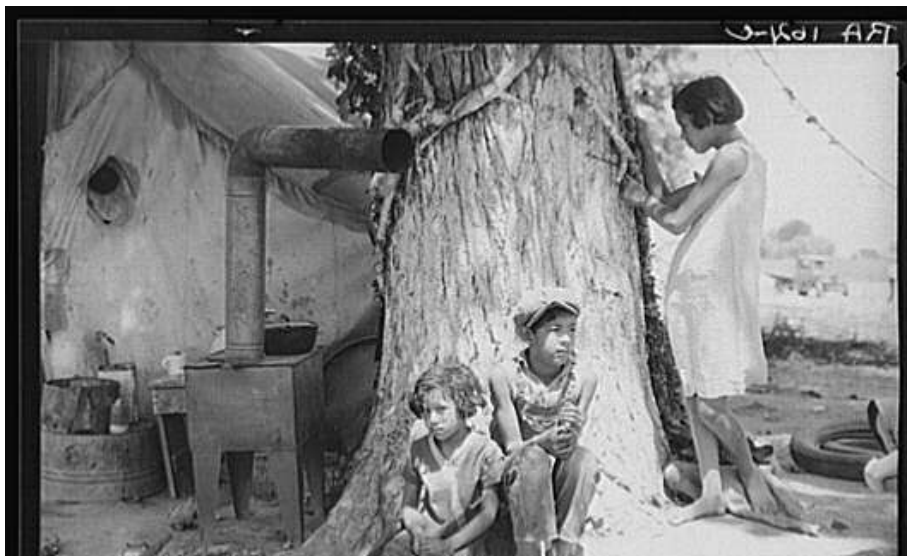

Over de Farm Security Agency : Dorothea Lange

Lange fotografeert eveneens de inspanningen van de bevolking in de oorlogsindustrie zoals bvb. op de scheepswerven in Californië. Jammer genoeg zijn veel van haar foto's uit deze periode verloren gegaan.

Door gezondheidsproblemen moet Dorothea Lange daarna enkele jaren noodgedwongen stoppen met fotograferen. Maar na 1951 begint ze opnieuw als freelance fotograaf en ze gaat naar het Midden-Oosten, Azië en Zuid-Amerika als begeleider van hulptransporten. Ze is ook stafmedewerker van "Life" in 1954-1955.

In haar fotografisch werk komt haar bekommernis voor de mensen en haar appreciatie voor het gewone naar voor. Wat haar uniek maakt ten opzichte van de andere fotografen uit deze periode is het meevoelen met haar onderwerp.

Over Berenice Abbott :

Parijs wordt in die tijd overspoeld met buitenlandse fotografen, waaronder Brassai, André Kertesz, Germaine Krull, Man Ray. En toch is het vooral het werk van de toen al 70-jarige Atget die de grootste indruk maakt op Abbott.

Ze schrijft hierover: "*... de impact van zijn foto's was ogenblikkelijk en geweldig - een plotse flits van herkenning - de schok van onversierd realisme.*"

Atget's "onversierd realisme" wordt door Abbott als een soort prototype gezien. Ze is ervan ook overtuigd dat het opzet van zijn werk, een encyclopedische documentatie van Parijs, zeer belangrijk is. Na haar terugkeer in New York in 1929 begint ze dan ook een gelijkaardig project "Changing New York" waarvoor ze vanaf 1934 een toelage krijgt van de Works Project Administration of the Federal Art Projects (WPA-FAP). Zo kan ze van 1935 tot 1939 systematisch, gedetailleerd en precies de veranderende stad fotograferen.

"New York at night" (1932)

In 1954 fotografeert ze een gelijkaardig project rond "Route 1", de kustweg van Miami naar New York.

Over Erich Salomon :

Een van de belangrijkste persfotografen is zonder twijfel Erich Salomon

Door de ontwikkeling van de kleinbeeldfotografie krijgt hij interesse in fotografie. Vooral de mogelijkheid om ongemerkt te fotograferen bij het aanwezige licht boeit hem.

Hij wordt bekend nadat hij in het geniep foto's heeft genomen tijdens een rechtzaak van een moord. Hij heeft met deze foto's zoveel succes dat hij voltijds fotograaf wordt, gespecialiseerd in foto's die de menselijke kwaliteiten van beroemde personen van die tijd vastleggen.

Zijn geliefkoosd fototoestel, de Ermanox, had hij verstopt in een speciale boekentas. Op deze manier kan hij foto's nemen in situaties waar fototoestellen niet toegelaten zijn en hij fotografeert bekende personen op momenten dat ze niet op hun hoede zijn. Zo is hij een soort "paparazzo" avant-la-lettre.

De Franse eerste-minister Briand zei ooit over Salomon dat een vergadering nooit echt belangrijk kon genoemd worden als Salomon er niet aanwezig was.

*Aristide Briand ontdekt de fotograaf
"Ah! Le voilà" (Parijs-1931) door E. Salomon*

Over het agentschap "Magnum"

Sebastiao Salgado

"The Other Americas" (1986), "Sahel, Man in Distress" (1986) en "Workers" (1997).
Hieronder beelden van de Sahel en van de Serra Pelada goudmijn in Brazilië (1986)

Robert Capa

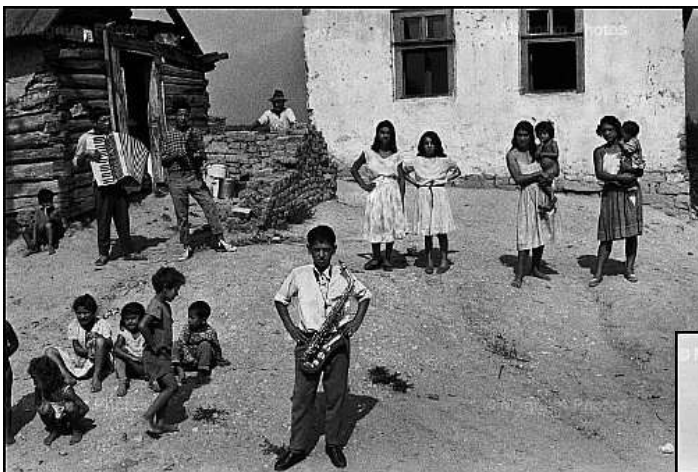
Vooral bekend van zijn foto's van de Spaanse burgeroorlog en van D-day. Capa is bij de landing in Normandië bij de eersten aan land. Van de 4 films die hij die dag gebruikt gaat bijna alles verloren door een fout bij het drogen in het fotolabo van "Life" in Londen. Slechts elf foto's kunnen uiteindelijk min of meer gered worden en ze worden toch wereldwijd gepubliceerd.

Joseph Koudelka

"Gipsies" (1978) en "Exiles" (1988)

Hieronder "Tsjechoslowakije" (1963) en "France - Pas de Calais" (1974)

Over Cecil Beaton

In zijn huis in Wiltshire dineren regelmatig filmsterren samen met politici en kunstenaars. En al is hij dan homo, hij heeft toch een kortstondige relatie met Greta Garbo.

Zijn fascinatie voor stijl, voor glamour en voor de wereld van de ‘hogere klasse’ loopt als een rode draad door zijn leven.

In 1937 wordt Cecil Beaton de hofphotograaf van het Engelse koningshuis waarvoor hij daarna alle belangrijke evenementen fotografeert.

Marilyn Monroe (1956)

Mick Jagger (1967)

Naast fotograaf is hij ook ontwerper van decors en kleren voor toneel, opera en film. Hij wint hiervoor 2 Academy Awards, in 1958 voor de encenering en kostuums voor de film “Gigi” die beschouwd wordt als de laatste grote MGM musical en nog eens in 1964 voor de kostumering van “My Fair Lady”.

Over Irving Penn

Picasso (1957)

Naast zijn mode- en portretfotografie heeft Penn ook nog aan verschillende eigen projecten gewerkt. Zo maakt hij een serie over beroepen. Voor deze “Small Trades” serie worden een groot aantal werklieden gevraagd om te poseren in hun werkkledij terwijl ze het werkmateriaal dat specifiek is voor hun beroep vasthouden. De foto’s worden altijd genomen voor een effen achtergrond en met belichting van opzij.

Voor een project waarbij hij op Nieuw-Guinea en op andere locaties inboorlingen gaat fotograferen maakt Penn een draagbare studio met de typische effen achtergrond.

Hij maakt ook heel wat stillevens die een heel eigen sfeer uitstralen, zoals de “Street Findings”, een samenraapsel van sigarettenpeuken en vuilnis.

Over Helmut Newton

Maar naast mode- en glamourfotograaf is Helmut Newton ook een bekende portretfotograaf. Hij maakt ondermeer portretten van Salvador Dali, prinses Caroline van Monaco, Mick Jagger en zelfs Margareth Thatcher.

Newton speelt met het gegeven "mode is kleding en kleding bedekt naaktheid". Als geen ander zoekt hij de grenzen op tussen modefotografie en erotiek. Terugkerende thema's in zijn werk zijn 'de nacht', 'het Nazisme' en 'de grote vrouw'. De schoenen met hoge hakken zijn dan ook zijn handelsmerk. Zijn foto's zijn erotisch getint, meestal shockerend, prikkelend en uitdagend. Zijn tegenstanders verwijten hem voyeurisme en pornografie. Ondanks alles kan niet ontkend worden dat Newton voor een nieuw startpunt in de modefotografie heeft gezorgd.

Velen hebben geprobeerd om de ingewikkelde en sterk gecodeerde wereld van de foto's van Newton te ontrafelen. De beelden zijn hard, gepolijst, aggressief, koud, verwarrend en ze reflecteren een innerlijke wereld die bij de toeschouwer een gevoel van ongemak creëert.

Newton vindt in zijn portretten een delicaat, moeilijk evenwicht tussen vleierij en caricatuur. Zijn foto's vertellen veel over de geportretteerde.

“Wat ik interessant vind is om te werken in een gemeenschap met zekere taboes – en modefotografie gaat over zo'n gemeenschap. Om taboes te hebben en om er vervolgens tegenin te gaan – dat is interessant.”

In veel gevallen drijft Helmut Newton de spot met de mode-industrie. Newton toont hiervan facetten die in andere mode-fotografie ontbreken. Neem bijvoorbeeld een van zijn bekendste werken : “Sie kommen! (Here they come!)”.

Dit werk bestaat uit 2 delen : de eerste foto toont de modellen met kleren aan, de tweede foto toont dezelfde modellen op dezelfde plaats en in dezelfde pose maar nu naakt.

Eigenaardig genoeg is de 'naakte' foto door de agressieve pose niet zo seksueel geladen als je zou verwachten. De naaktheid van de modellen is een zekere zin hun hun kleding geworden. Ze lijken te zeggen : “Kijk maar raak ons niet aan. Kijk we komen... maar niet voor u.”

In veel van zijn foto's toont Newton ook het ongemak dat vrouwen te verduren hebben als iets aanlokkelijks.

Over André Kertesz*"Les curieux du cirque" (1920)**"Bij Mondriaan thuis" (1926)*

In Parijs trekt Kertesz op met de revolutionaire artiesten van die tijd: Leger, Chagal, Mondriaan, Calder,... en hij wordt een deel van de avant-garde die rond Montparnasse leeft. Hier werkt hij verder aan een reeks vervormde naakten, een surrealistisch concept waarbij de realiteit doorweven wordt met fantasie. Met deze "Distortions" was hij al begonnen in Hongarije maar nu werkt hij er verder aan. En zoals zijn foto's invloed hebben op het werk van zijn vrienden, zo wordt Kertesz zelf beïnvloed door de groep artiesten rondom hem, waarvan hij ook portretten maakt.

Zijn werk wordt minder sentimenteel en zijn foto's worden zeer verfijnde gevoelige observaties van de abstracte relatie tussen hoeken en bogen, licht en schaduw.

In 1937, tegen het advies van zijn Parijse vrienden in, gaat Kertesz naar New York om er te werken voor Keystone Studios, een van de grootste agentschappen in die tijd. Wanneer zijn kontrakt na 8 maanden afloopt is het wegens de dreiging van WOII voor Kertesz onmogelijk om terug te keren naar Parijs. Hij moet zo willens-nillens in Amerika blijven.

Kertesz als erkend Europees fotograaf, met zijn achtergrond en kennis van reportages met een 35mm camera, denkt dat hij wel gemakkelijk werk zal vinden in de USA. Maar dat blijkt niet zo eenvoudig. Zo wordt Kertesz bij "Life" afgewezen omdat zijn foto's "te veel vertellen". De foto's van Kertesz hebben eigenlijk niet veel uitleg nodig. Daarbij slaagt Kertesz er in om zijn onderwerp zeer bondig samen te vatten, meestal in een reeks van 6 tot 12 beelden. Dit is een onbekende manier van werken voor de Amerikaanse uitgevers die gewend zijn om uit een ganse reeks foto's diegene te kiezen die het best passen bij hun teksten.

Over Henri-Cartier Bresson

In de periode 1931-1935 reist hij in Oost-Europa, Spanje en Mexico, waar hij zijn eerste tentoonstelling heeft in 1935. Hij gaat dan nog voor enige tijd naar New York. Terug in Frankrijk wordt hij fotograaf bij het communistisch avondblad "Ce Soir". Hier ontmoet hij David Seymour en Robert Capa.

Tijdens WO II wordt Cartier-Bresson opgenomen in de film- en fotografie-eenheid van het Franse leger. Hij wordt gevangengenomen en komt als dwangarbeider in Duitsland terecht. In 1943 slaagt hij erin om te ontsnappen en hij gaat voor de rest van de oorlog in het verzet werken.

Hierna richt hij in 1947 samen met David Seymour "Chim", Robert Capa en George Rodger het agentschap Magnum op. Hij zegt hierover: *"Zelfstandig kunnen zijn is erg belangrijk. Het betekent dat je niet bij iemand op de betaallijst staat, je kan doen wat je wilt doen en je kan je eigen vragen stellen."*

Hij maakt reportages in Europa en in de USA, maar ook in India, Rusland en China.

"Kijkers bij de wedrennen"

In 1952 wordt zijn boek "Le Moment Décisif" gepubliceerd. Zijn tentoonstelling van een 400-tal foto's met dezelfde titel is de eerste fototentoonstelling ooit in het Louvre. Het beslissend moment is volgens Cartier-Bresson *"de gelijktijdige herkenning in een fractie van een seconde van de betekenis van een gebeuren en eveneens van de precieze organisatie van de vormen die aan dat gebeuren een eigen uitdrukking geven."*

Over Cindy Sherman

De reeks bestaat uit een 30 foto's, afgedrukt in een opvallend klein formaat, namelijk 8x10 inch (20x25 cm). Sherman is zelf het model in allerlei vermommingen die verwijzen naar stereotype rollen van de vrouw zoals die in Hollywoodfilms, maar ook op TV en in advertenties worden uitgebeeld. Sherman zegt ook dat zij in deze reeks meer een performance-artiest is dan een fotograaf.

Film still #10 (1978)

In het begin van de jaren 80 gaat Sherman met kleurenfilm werken en ze laat haar foto's ook heel groot afdrukken. Ze fotografeert eerst nog wel wat in dezelfde stijl van haar zwart-wit filmstills.

Maar tegen 1987 stopt ze met het fotograferen van "de vrouw". Ze poseert nog wel zelf voor de foto's maar nu maakt ze gebruik van make-up en zelfs van protezen. De nadruk ligt meer op de belichting en op de gezichtsuitdrukking. Het vrouwelijk aspect is minder uitgesproken. Soms is het zelfs onduidelijk of er een man of een vrouw afgebeeld is. In deze periode maakt ze ook portretten die verwijzen naar de schilderijen van de oude meesters.

Uiteindelijk leidt dit ertoe dat Sherman zichzelf volledig uit de foto's weglaat. Ze maakt in de jaren 90 dan ook foto's met poppen en onderdelen van poppen, maar ook van organisch materiaal in staat van ontbinding.

In deze werken is er minder aandacht voor het rollenpatroon in de maatschappij. De nadruk ligt meer op eetstoornissen, krankzinnigheid en dood.

Over Jan Saudek

In 2005, Saudek is dan al 70, wordt door Sloart Publishing een mooi boek met de foto's van Saudek uitgegeven. Het boek is direct uitverkocht en herdrukt.

In 2006 krijgt Saudek uiteindelijk de langverwachte erkenning uit handen van de Minister van Cultuur : de prijs Artis Bohemiae Amicis. Een andere prijswinnaar is de schrijver Milan Kundera.

Life (1966)

The Mother (1976)

Midden-Europa, en meer bepaald Tjechië, is altijd een gebied geweest doordrongen van van mysterie en magie. Het was de thuisbasis van alchemisten, artiesten en bohémiens en hier leefden veel bedenkers en ontwerpers van fantasiewerelden. Jan Saudek vormt hierop geen uitzondering. Zijn foto's zijn echt apart. Hij boetseert een parallel, fotografisch universum, een tweedimensionaal huis boordevol verlangens. Zijn wereld is bevolkt met personages met hoogst uitzonderlijke karakters. De geposeerde fantastische tableaux laten een geheime sensuele en magische wereld vermoeden achter de eigenlijke foto. De foto's zijn als sensuele droombeelden die we ons bij het ontwaken nauwelijks herinneren maar die toch de hele dag bij ons blijven. Dit irreële gevoel wordt nog versterkt doordat de foto's allemaal met de hand ingekleurd zijn.

De kracht van Saudek ligt vooral in de poëtische composities waaruit een krachtige, soms zelfs woeste, maar altijd schilderachtige taal spreekt en waaruit een zwak blijkt voor middeleeuwse genretaferelen en barokke mythologie.

Over Nobuyoshi Araki

Vanwege zijn nachtelijk uitpattingen en zijn voorkeur voor jonge meisjes hebben sommigen hem de bijnaam “de Japanse Toulouse-Lautrec” gegeven.

Araki is altijd al controversieel geweest. Getuige hiervan zijn de veelvuldige botsingen met de autoriteiten. Zo werd in 1988 het magazine “Shashin Jidai” wegens de foto’s van Araki uit de verkoop genomen. In 1992 werd hij naar aanleiding van een tentoonstelling beschuldigd van obsceniteit en in 1993 werd een gallerijhouder aangehouden omdat hij naaktfoto’s van Araki tentoonstelde.

Maar de kunstwereld hangt een heel ander beeld op van Araki. Junichi Shioda, de curator van het Museum voor Hedendaagse Kunst van Tokyo, schrijft dat “*Araki’s foto’s een spiegel zijn van de realiteit waarin we leven en dit omvat ook Tokyo, een stad met obscene energie en onmenselijke leegte. Er zijn de rumoerige uitgaansbuurten, sensuele naakte vrouwen, liefde en sex, de lucht en de bloemen, leven en dood.*”

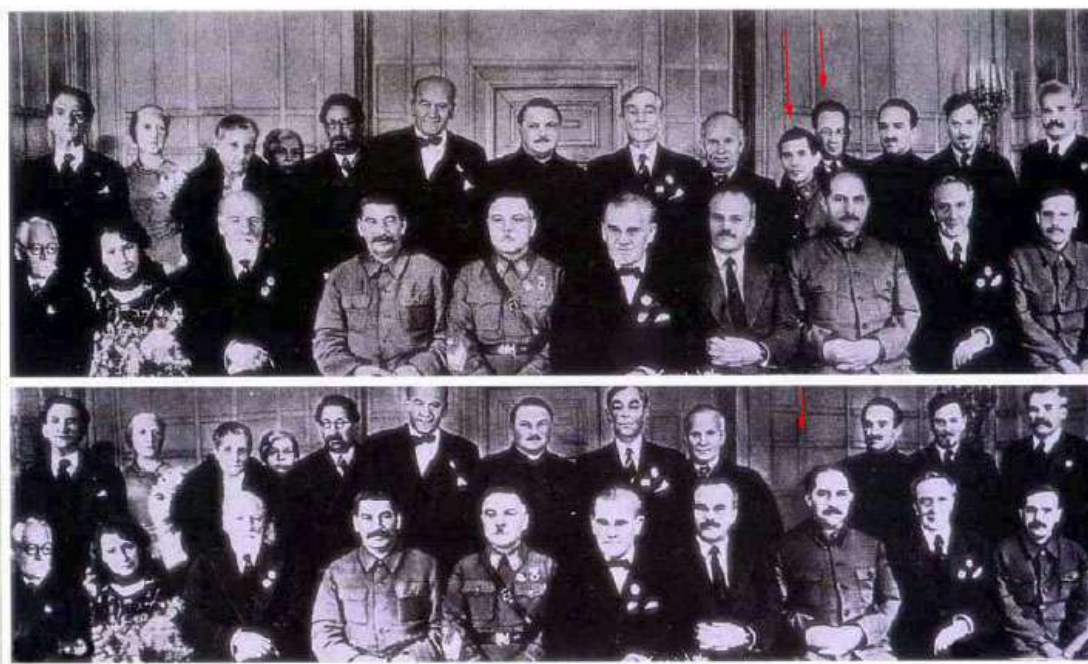
Appendix 1

De authenticiteit van de foto: Liegt de camera soms?

Gardner en de slag by Gettysburg

Fotografen willen met hun werk communiceren. Ze willen gedachten of gevoelens meegeven met de foto's. En alhoewel de cameralens de wereld onbevooroordeeld ziet geldt dit niet voor de fotograaf. Deze moet gedurig beslissen wat hij fotografeert en hoe hij dit zal doen. Hij is bezig met een beeld samen te stellen dat zijn boodschap zo goed mogelijk zal weergeven.

In Rusland onder Stalin werd de geschiedenis 'gecorrigeerd' door fotomontages te publiceren. Personen die eerst als helden gevierd werden en later in ongenade vielen en als verraders geliquideerd werden verdwenen ook op de gecorrigeerde nieuwe officiële foto's. Hieronder zie je op de bovenste foto 2 personen op de bovenste rij die op een latere 'nieuwe' officiële foto uitgewist zijn.

Hierna worden 2 voorbeelden besproken uit "Gardner's Photographic Sketchbook of the War", een fotografisch verslag van de Amerikaanse burgeroorlog uit 1865.

Ze tonen aan dat om een groter effect of om meer publieke belangstelling te krijgen Gardner soms, voordat hij een foto maakte, bepaalde elementen verplaatste en zelfs de feiten verdraaide.

Appendix 2

De doelstellingen van de groep f/64

Group f/64 Manifesto

The name of this Group is derived from a diaphragm number of the photographic lens. It signifies to a large extent the qualities of clearness and definition of the photographic image which is an important element in the work of members of this Group.

The chief object of the Group is to present in frequent shows what it considers the best contemporary photography of the West; in addition to the showing of the work of its members, it will include prints from other photographers who evidence tendencies in their work similar to that of the Group.

Group f/64 is not pretending to cover the entire of photography or to indicate through its selection of members any deprecating opinion of the photographers who are not included in its shows. There are great number of serious workers in photography whose style and technique does not relate to the metier of the Group.

Group f/64 limits its members and invitational names to those workers who are striving to define photography as an art form by simple and direct presentation through purely photographic methods. The Group will show no work at any time that does not conform to its standards of pure photography. Pure photography is defined as possessing no qualities of technique, composition or idea, derivative of any other art form. The production of the "Pictorialist," on the other hand, indicates a devotion to principles of art which are directly related to painting and the graphic arts.

The members of Group f/64 believe that photography, as an art form, must develop along lines defined by the actualities and limitations of the photographic medium, and must always remain independent of ideological conventions of art and aesthetics that are reminiscent of a period and culture antedating the growth of the medium itself.

The Group will appreciate information regarding any serious work in photography that has escaped its attention, and is favorable towards establishing itself as a Forum of Modern Photography.